

بسمه تعالی

سخن سردیس

امروزه نظام کشاورزی کشور، بیش از هر زمان دیگری با چالش و تنگنا مواجه شده است. در زنجیره ارزش محصولات مختلف کشاورزی، هیچ محصولی از این چالش‌ها، مصون نمانده است. در صدر این تنگناها، موضوع تغییر اقلیم و چالش‌های دسترسی تولیدکنندگان به آب کافی و از آن مهم‌تر، نحوه مدیریت و مصرف آب که امروزه بر خلاف دیروز، یک نهاد ارزشمند و کمیاب محسوب می‌گردد، خودنمایی می‌کند. این در حالی است که از سال‌ها پیش، پژوهشگران و متخصصان حوزه‌های مطالعات اجتماعی، اقتصادی، فنی، مدیریتی و قانونی آب، اعلام خطر کرده و در این رابطه به سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان این حوزه، هشدارها و پیش‌بینی‌های لازم را ارائه داده بودند. این موضوع باید قابل توجه کسانی قرار گیرد که مدعی هستند که تحقیقات و پژوهش، در کشور ما بدون فایده بوده و تلاش‌ها و زحمات پژوهشگران و متخصصان حوزه‌های مختلف علمی را به زیر سؤال برده و ادعا می‌کنند که مقالات و مطالعات انجام شده در کشور، هیچ فایده‌ای برای مردم و جامعه ندارند! بله، تا زمانی که برنامه‌ریزان، سیاست‌گذاران و مجریان بخش‌های مختلف، خود را بی‌نیاز از ارتباط سیستماتیک با محققان و پژوهشگران حوزه کاری خود می‌پندارند و به خود زحمت مطالعه دستاوردهای علمی و پژوهشی در حوزه مسئولیت خود را نداده و حتی حاضر به حضور در مجامع علمی و یا شرکت در کنگره‌ها، سمینارها، سمپوزیم‌ها و سایر گردهمایی‌های علمی نبوده و صرفاً در افتتاحیه‌های این مجامع، حضور یافته و پس از ارائه سخنرانی خود به بهانه گرفتاری و مسئولیت، بلافاصله مجلس را ترک کرده و حاضر به شنیدن دستاوردهای علمی متخصصان در آن حوزه هم نیستند، باید هم ادعا شود که تحقیقات و پژوهش، چه نفعی برای جامعه دارد؟ واقعیت آن است که تا زمانی که این روند و این رویه، تغییر نکند، طبعاً هر تنشی در هر بخشی، لاجرم به یک بحران تبدیل خواهد شد و هر تلاشی برای مدیریت این بحران، پس از مدتی، "سوء مدیریت" تلقی خواهد شد. واژه‌ای که این روزها در جامعه از سوی مردم و منتقدان و اربابان جراید، بسیار شنیده می‌شود. باید دانست که هرگونه مدیریتی بدون توجه به مطالعات و پژوهش‌ها و دستاوردهای حاصل از تجربیات، و همچنین بدون آگاهی از ادبیات موجود در آن زمینه، به احتمال قطع به یقین، به شکست منجر گردیده و با سوء مدیریت، قضاوت خواهد شد. برای دستیابی به توسعه‌ای پایدار، هیچ‌گونه میان‌بری به‌جز مطالعه و پژوهش، و آنگاه برنامه‌ریزی و عمل بر مبنای آن، وجود نخواهد داشت. متولیان توسعه هیچ کشوری نمی‌توانند ادعا کنند و ادعا هم نکرده‌اند که به‌طور اتفاقی و بر اساس آزمون و خطا به توسعه دست یافته‌اند.

دکتر داریوش حیاتی